

GLOBALE DANMARK

Vil man bo i Japan, må man forstå japanerne

Kim Christian Botho Pedersen, der sammenlagt har levet i Japan i over 17 år, beretter om den svære kunst at begå sig i landet.

THOMAS JØRGEN SEERUP

thomas.j.seerup@jp.dk

Selvom hans røde hår og lyse hud skrider, at han er pæredansk, og han faktisk bor i Sverige for en kort bemærkning, er rødderne plantet i Japan.

Kim Christian Botho Pedersen har været udlandsdanser i Solens rige i over 17 år af sit liv, og han har haft utallige møder med de kulturelle forskelle, man ramler ind i, når man er vesterlænding i det hierarkiske Japan, hvor alt bliver sagt mellem linjerne.

Kim Christian Botho Pedersen har tilbragt en stor del af skoletiden i en japansk grundskole, arbejdet som dansk diplomat i landet, forsøgt sig som selvstændig importør af udstillingssystemer i Tokyo og arbejdet som udsendt af det danske Landbrug & Fødevarer.

På trods af, at hans liv i landet langtfra har været en evig glæde, er han ikke i tvivl: »Jeg skal derned igen.«

Et liv i Japan

I dag arbejder han som konsulent for virksomheder, der overvejer at slå sig ned i Japan, og skriver bøger om de kulturelle kløfter, der deler Vesten og Japan – på japansk naturligvis.

Og der er nok at skrive om. Første gang, Kim Christian Botho Pedersen stiftede bekendtskab med den japanske kultur, var, da hans forældre rejste til landet som missionærer tilbage i 1981, og han startede på en japansk skole – et ophold, som ifølge ham selv lagde kimen til den fascination, han har haft af landet lige siden. Den rige japanske kultur, den høflige og indgroede menneskerespekt og udsigten til at kunne udrette noget lokker stadig.

»Japan er et fantastisk land. Man kan finde gamle templer side om side med store nye kontorbygninger. Det er fascinerende. Japan er en blanding mellem gammelt og nyt, og det giver sig til udtryk i den måde, japanerne er på til daglig. Det er et moderne land, men med en meget stærk og traditionsbunden arbejdskultur,« fortæller Kim Christian Botho Pedersen.

En anden ting, der er vigtig at forstå, er, at en japansk virksomhed er ekstremt hierarkisk. Piller man hele systemet fra hinanden, sidder der én og bestemmer alt – ejeren eller direktøren.

Med rødder i to kulturer

Sammenlagt har den 46-årige udlandsdanser tilbragt størstedelen af sin tilværelse i Danmark. Han har gået i en dansk folkeskole, taget en handelsuddannelse i Danmark, studeret japansk på et dansk universitet og er uddannet eksportør fra Den Danske Eksportskole, men når han fortæller om Japan, er det tydeligt, at han aldrig har forladt landet. Og efter studierne i Danmark vendte han da også tilbage. Denne gang som diplomat ved den

BLÅ BOG:

Kim Christian Botho Pedersen

Har boet i Tokyo, Japan, i over 17 år.

Bl.a. har han arbejdet som eksportassistent ved den danske ambassade i Tokyo og drevet egen virksomhed. I dag bor han midlertidigt i Sverige, hvor han driver et konsulentfirma.

Han er uddannet eksportør fra Den Danske Eksportskole. Studerede japansk i en periode ved Aarhus Universitet. Fra 1975-1981 gik han i en japansk grundskole.

danske ambassade.

»Det var her, at jeg for alvor oplevede det japanske hierarki. Jeg blev nærmest behandlet som en konge, fordi jeg havde diplomatisk status. Bl.a. oplevede jeg, at et japansk køkkenfirma ville leje en hel hoteletage til mig, fordi jeg skulle præsentere deres nye samarbejde med en dansk virksomhed,« fortæller han.

Tilbuddet blev høfligt afvist, men hændelsen står stadig tilbage som et lysende eksempel på japansk konduite og kultur.

»I Japan er der altid nogen, der er over og under en,« forklarer han.

Hierarkiet er et grundvilkår i den japanske arbejdskultur, der på mange måder minder om den danske arbejdskultur for 150 år siden, pakket ind i højhuse med glasfacader. Og forstår man ikke det, kommer man ikke langt som udlænding i Japan. Man skal nemlig indgå i hierarkiet for at opnå resultater, lyder det.

»Japanerne opfører sig fuldstændig, som de finder bedst, hvis man ikke er en del af systemet. Man kan ikke sætte en japaner på plads som udlænding. Det kan man først, når man bliver en del af hierarkiet,« fortæller Kim Christian Botho Pedersen.

Mellem linjerne

Man behøver ikke nødvendigvis at kunne tale sproget, men man skal kunne afkode, hvad der bliver sagt mellem linjerne, når en japaner kommunikerer, og det kan være svært. Spillet er ofte kryptisk og sjældent definitivt, lyder det.

Det betyder dog ikke, at man ikke kan sætte sig i re-

spekt, hvis man kommer som ny udlandsk direktør til et japansk firma. Opfører man sig almindeligt høfligt, når man langt, men det er vigtigt, at man hurtigt lærer, hvad japanerne siger mellem linjerne, lyder det.

»Får man et kryptisk svar, betyder det, at situationen skal klares højere oppe. Piller man det hele fra hinanden, sidder der ofte én mand, som bestemmer det hele,« siger Kim Christian Botho Pedersen.

Set i bakspejlet er han i dag glad for, at han ikke arbejder i en japansk virksomhed. Arbejdsmiljøet er nemlig ofte benhårdt, og det kan være svært at vænne sig til,

når man er vant til flade strukturer og vil være herre over sin egen tid. Japan kan være en svær romance, og har man ikke et arbejde, kan man ikke bare få et visum, hvilket er årsagen til, at Kim Christian Botho Pedersen befinder sig i Sverige. Men det er kun midlertidigt. For udlandsdanskeren er der ikke noget alternativ. Han vil tilbage til Solens rige.

Mere end 100.000 danskere bor og arbejder uden for landets grænser. Morgenavisen Jyllands-Posten taler hver uge med en af dem om deres erfaringer som globale danskere rundt omkring i verden. Serien bliver til i samarbejde med en række af landets store eksportvirksomheder og erhvervsnetværket DAGGO.